

poval a v mene jeho konal, nevylučuje, že žalobník bol služebne poverený vybavovaním prihlášok k penzijnému poisteniu a to nevyvracia ani dopis z 21. februára 1934, v ktorom žalované spoločenstvo sdeľuje právnenému zástupcovi žalobníka, že žalobníka neprihlásilo, lebo nepodliehal penzijnému poisteniu.

Neporušil preto odvolací súd formálne právo, keď pominul dokazovanie navrhované žalobníkom na tieto — pre riešenie sporu nerozhodné — okolnosti.

Čís. 15977.

I. Neplatnosti úmluvy podľa § 5 zák. č. 314/1920 Sb. z. a n. nevšíma si súd z úradnej povinnosti. Tejto môže sa dovolávať len dlžník.

II. Osoba, ktorá prijímala plnenie na základe úkonu relatívne neplatného, je bezolstnou prijímateľkou len do tej doby, kým nemusí počítať s tým, že toto plnenie bude museť vrátiť.

(Rozh. z 2. marca 1937, Rv III 892/36.)

Žalobník uzavrel so žalovanou 12. októbra 1931 dohodu, pojatú do verejnonotárskej listiny, podľa ktorej svolil, aby celé jeho odpočívne požitky, prislúchajúce mu od mesta K., boli vyplácané žalovanej. V spore C III 639/34 domáhal sa na žalovanej, aby právo na jeho odpočívne požitky bolo obmedzené na $\frac{2}{3}$; tejto žalobe bolo vyhovené. Žalobou, o ktorú teraz ide, domáhal sa žalobník, aby mu žalovaná z odpočívnych požitkov, ktoré jej boli už vyplatené, $\frac{1}{3}$ vrátila.

Súd I. stolice žalobe čiastočne vyhovel, odvolací súd rozsudok súdu I. stolice zmenil a žalobu zamietol.

Najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a tomuto súdu uložil, aby ďalej pojednával a znova rozhodol.

Dôvody:

V tomto spore úlohou súdu bolo riešiť len otázku, či žalovaná má žalobníkovi vrátiť tú časť na minulosť prevzatých odpočívnych požitkov žalobníkových, ktoré jej tento prepustil dohodou z 12. októbra 1931 proti ustanoveniam § 5 zákona č. 314/1920 Sb. z. a n. Podľa tohoto §u úmluvy, ktoré sa priečia ustanoveniam §§ 1 až 3 cit. zákona, sú neplatné. Otázkou je, či táto neplatnosť je absolútna alebo relatívna. V prvom prípade šlo by o úkon neplatný (*negotium nullum*), u ktorého právny účinok úkonu po práve nemôže nastať, v druhom prípade tento účinok síce nastane, avšak strana môže ho zrušiť zbavením úkonu platnosti. V tomto prípade ide o napádateľný úkon (*negotium rescissibile*). Z ustanovenia § 5 cit. zák., podľa ktorého exekúcia alebo zaisťovacie úkony povolené proti týmto ustanoveniam (§§ 1 až 3 cit. zák.) majú byť na návrh dlžníkov zrušené, ide najavo, že tejto neplatnosti nemá si súd všímať z moci úradnej, že sa jej nemôže dovolávať ktokoľvek,

ale len dlžník, ide tedy o neplatnosť relatívnu. Právnym dôsledkom toho je, že žalovaná, keď na základe dohody pojataj do verejnonotárskej listiny prijímala penziu žalobníkovu aj nad mieru stanovenú v § 2 cit. zákona, robila tak bezostne až dotiaľ, kým nemusela počítat' s tým, že ju bude muset' vrátiť, avšak týmto dňom stala se obmyseľnou. Túto dobu treba počítat' odo dňa, ktorého jej bola doručená žaloba v spore č. C III 639/34, v ktorom sa žalovaný domáhal zrušenia spomenutej dohody. Do tohoto dňa žalovaná ako bezostná prijímateľka jej postúpenej penzie povinná je vrátiť len po výšku svojho obohatenia časť penzie, ktorú prevzala proti ustanoveniam § 2 cit. zák. Pretože odvolací súd takéhoto obohatenia na strane žalovanej nezistil, žalobný nárok na vrátenie časti penzie do spomenutého dňa (doručenia žaloby v spore č. C III 639/34) nie je dôvodom po práve. Sumy prevzaté po tomto dni je však žalovaná, ako obmyseľná prijímateľka povinná vrátiť bez ohľadu na to, či sa nimi obohatila; doručením žaloby zvedela, že žalobník ustanovením § 2 cit. zák. chránenú časť svojej penzie nedáva jej na vydržovanie (výživné).

Bude preto na odvolacom súde zistiť v ďalšom pokračovaní, kedy bola žaloba v spore č. C III 639/34 doručená žalovanej tohoto sporu, a podľa tohoto výsledku v smysle tu stanovenej právnej zásady znova rozhodnúť vo veci.

Čís. 15978.

Uplatňovanie nároku obce na nahradenie útrat asfaltového chodníka, zriadeného na žiadosť majiteľov domov a pozemkov na určitej ulici pri ich záväznom prejave, že jej útraty s tým spojené nahradia, patrí na poraď práva.*)

(Rozh. zo 4. marca 1937, R III 96/37.)

Súd I. stolice námietku žalovaných, že žalobný nárok uplatňovaný žalujúcim mestom R. nepatrí na poraď práva (§ 180 č. 1 Osp.), zamietol. Rekurzný súd jeho usnesenie potvrdil.

Na jvyšší súd rekurz žalovaných zamietol.

Dôvody:

Žaloba založená je na to, že majitelia domov a pozemkov na M-skej ulici mesta R. a medzi nimi aj žalovaní žiadali žalujúce mesto, aby na ich útraty a náklady zriadilo v tejto ulici asfaltový chodník, a zaviazali sa na nich pripadajúce čiastky týchto nákladov mestu zaplatiť. Z obsahu žaloby vysvitá, že mesto túto ofertu prijalo, lebo však chodník zriadilo a súdeným sporom uplatňuje práve príslušné náklady.

Táto dohoda je však dohodou rýdze súkromoprávnou, t. j. smluvou o obstaraní veci z tvrdeného príkazu žalovaných a vôbec tu nejde o prí-

*) Srovn.: Úr. sb. č. 768, 1569, Sb. n. s. č. 3524.